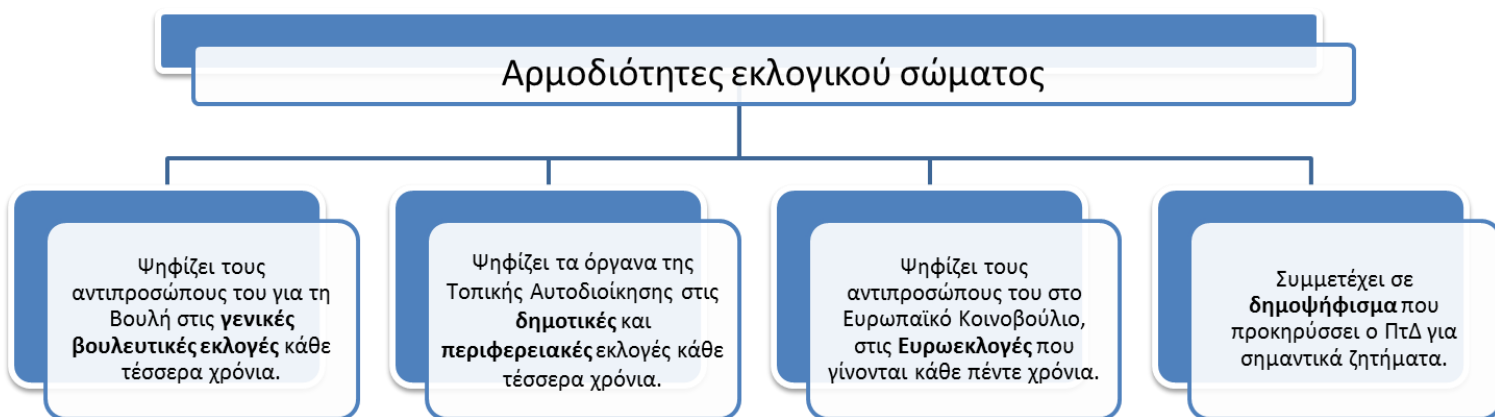
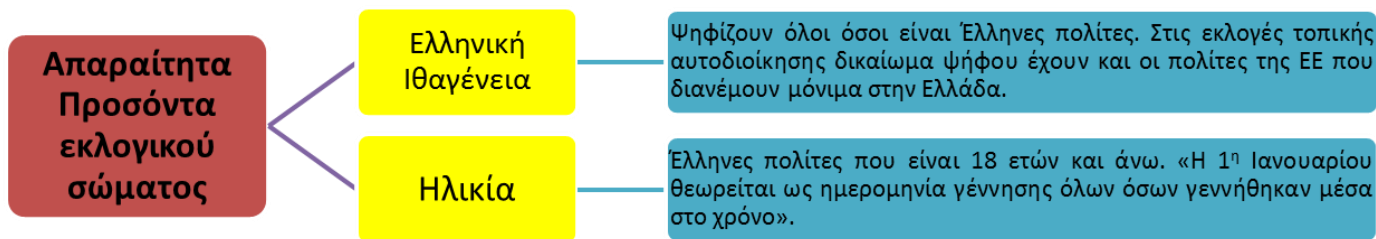

9ο Κεφάλαιο (σελ. 76 - 86)

9.1 Εκλογικό σώμα (σελ. 77)

Εκλογικό σώμα: οι πολίτες που έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν.

Στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία, ο λαός που έχει την εξουσία ταυτίζεται με το εκλογικό σώμα.

9.2 Ψηφοφορία – Βασικές Αρχές (σελ. 78)

Βασικές Αρχές Ψηφοφορίας

Άμεση

Το εκλογικό σώμα εκλέγει απευθείας τους αντιπροσώπους του.

Μυστική

Η εκλογική βούληση του εκλογέα δεν γίνεται γνωστή σε τρίτους.

Υποχρεωτική

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική. Αμφίβολες οι ποινικές ή διοικητικές κυρώσεις.

Προσωπική

Απαιτείται η φυσική παρουσία του ψηφοφόρου και μάλιστα αποδεικνύεται με επίδειξη επίσημου εγγράφου. Εξαιρέση αποτελεί η επιστολική ψήφος που όμως ακόμα δεν έχει εφαρμοστεί.

Ίση

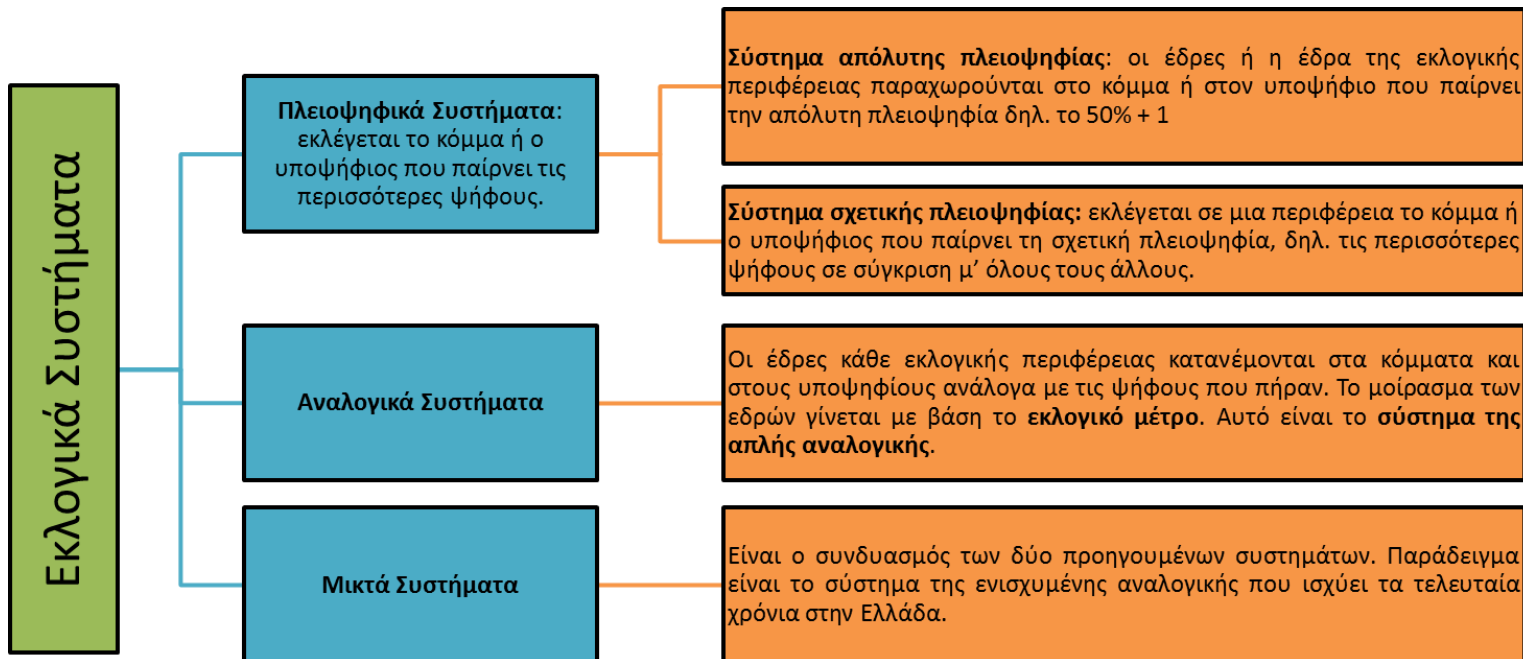
Κάθε πολίτης διαθέτει μόνον μία ψήφο και όλοι οι ψήφοι είναι νομικά ισοδύναμες.

Καθολική

Ψηφίζουν όλοι οι Έλληνες πολίτες που έχουν τα προσόντα που ορίζει ο νόμος. Το Σύνταγμα αναφέρει του λόγους αποκλεισμού από την εκλογική διαδικασία.

9.3 Εκλογικά Συστήματα (σελ. 79 – 80)

Εκλογικό σύστημα: είναι ο τρόπος με τον οποίο μοιράζονται οι έδρες στα κόμματα και τους υποψηφίους που παίρνουν μέρος στις εκλογές, με βάση τις ψήφους που συγκέντρωσαν κατά την εκλογική αναμέτρηση.

Εκλογικό μέτρο: είναι το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων διά του αριθμού των εδρών.

Παράδειγμα Κατανομής Εδρών

Μια εκλογική περιφέρεια εκλέγει 10 βουλευτές. Στις βουλευτικές εκλογές υπήρξαν 100.000 έγκυρα ψηφοδέλτια. Τα τέσσερα κόμματα που συμμετείχαν έλαβαν τις παρακάτω ψήφους:

Α' Κόμμα → 41.000

Β' Κόμμα → 29.000

Γ' Κόμμα → 20.000

Δ' Κόμμα → 10.000

1) **Απόλυτα πλειοψηφικό σύστημα:** Επειδή κανένα κόμμα δεν συγκέντρωσε το 50% + 1 των ψήφων, δηλ. πάνω από 50.000 ψήφους, αρχικά κανένα κόμμα δεν εκλέγει βουλευτή. Η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται ξανά μεταξύ των δύο πρώτων κομμάτων, του Α' και του Β'. Το πρώτο από τα δύο κόμματα θα εκλέξει και τους 10 βουλευτές.

2) **Σχετικά πλειοψηφικό σύστημα:** Επειδή το Α' κόμμα πήρε τις περισσότερες ψήφους θα εκλέξει και τους 10 βουλευτές.

3) **Σύστημα απλής αναλογικής:** Αρχικά υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο EM. $EM = 100.000 / 10 = 10.000$ ψήφους ανά βουλευτή.

Επομένως, για να κατανείμω τους βουλευτές στα κόμματα, διαιρώ τις ψήφους που πήραν με το εκλογικό μέτρο.

Α' Κόμμα: $41.000 / 10.000 = 4$ και 1.000 ψήφοι υπόλοιπο (περισσεύουν). Άρα εκλέγει αρχικά 4 βουλευτές.

Β' Κόμμα: $29.000 / 10.000 = 2$ και 9.000 ψήφοι υπόλοιπο. Άρα εκλέγει αρχικά 2 βουλευτές.

Γ' Κόμμα: $20.000 / 10.000 = 2$ βουλευτές.

Δ' Κόμμα: $10.000 / 10.000 = 1$ βουλευτής.

Δηλαδή, έχουν μοιραστεί $4 + 2 + 2 + 1 = 9$ βουλευτές από τους 10. Περισεύει 1 βουλευτής. Ποιο κόμμα θα τον εκλέξει; Το κόμμα που έχει το μεγαλύτερο υπόλοιπο, δηλ. το Β' με 9.000 ψήφους, θα εκλέξει το βουλευτή που περισσεύει. Συνεπώς με την απλή αναλογική έχουμε:

Α' Κόμμα → 4 βουλευτές

Β' Κόμμα → 2 + 1 = 3 βουλευτές

Γ' Κόμμα → 2 βουλευτές

Δ' Κόμμα → 1 βουλευτής

Άρθρο 51: (Εκλογή βουλευτών, εκλογικό δικαίωμα)

1. Ο αριθμός των βουλευτών ορίζεται με νόμο, δεν μπορεί όμως να είναι μικρότερος από διακόσιους ούτε μεγαλύτερος από τριακόσιους.

2. Οι βουλευτές αντιπροσωπεύουν το Έθνος.

3. Οι βουλευτές εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία από τους πολίτες που έχουν εκλογικό δικαίωμα, όπως νόμος ορίζει. Ο νόμος δεν μπορεί να περιορίσει το εκλογικό δικαίωμα παρά μόνο αν δεν έχει συμπληρωθεί κατώτατο όριο ηλικίας ή για ανικανότητα δικαιοπραξίας ή ως συνέπεια αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για ορισμένα εγκλήματα.

**4. Οι βουλευτικές εκλογές διενεργούνται ταυτόχρονα σε ολόκληρη την Επικράτεια....

**5. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 54: (Εκλογικό σύστημα, εκλογικές περιφέρειες, βουλευτές Επικρατείας)

**1. Το εκλογικό σύστημα και οι εκλογικές περιφέρειες ορίζονται με νόμο που ισχύει από τις μεθεπόμενες εκλογές, εκτός και αν προβλέπεται η ισχύς του άμεσα από τις επόμενες εκλογές με ρητή διάταξη που ψηφίζεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών.

**2. Ο αριθμός των βουλευτών κάθε εκλογικής περιφέρειας ορίζεται με προεδρικό διάταγμα, με βάση το νόμιμο πληθυσμό της περιφέρειας που προκύπτει, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, από τους εγγεγραμμένους στα οικεία δημοτολόγια, όπως νόμος ορίζει.....

3. Μέρος της Βουλής, όχι μεγαλύτερο από το ένα εικοστό του όλου αριθμού των βουλευτών, μπορεί να εκλέγεται ενιαίως σε ολόκληρη την Επικράτεια, σε συνάρτηση με τη συνολική εκλογική δύναμη του κάθε κόμματος στην Επικράτεια, όπως νόμος ορίζει.

Το ισχύον Εκλογικό Σύστημα στην Ελλάδα

Είναι ένα μικτό σύστημα, όπου οι 250 έδρες μοιράζονται αναλογικά, ενώ οι 50 που υπολείπονται δίνονται ως μπόνους στο πρώτο κόμμα.

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2012

α/α	Κόμμα	Ποσοστό	Ψήφοι	Διάρθρωση ψήφων με το εκλογικό μέτρο	Α' Διανομή	Υπόλοιπο σε ποσοστό	Υπόλοιπο σε ψήφους	Β' Διανομή	Πρρομόδοση	Σύνολο
1	Νέα Δημοκρατία	29,66%	1.825.497	78,859	78	0,859	19.895	1	50	129
2	ΣΥΡΙΖΑ	26,89%	1.655.022	71,495	71	0,495	11.461			71
3	ΠΑΣΟΚ	12,28%	756.024	32,659	32	0,659	15.264	1		33
4	ΑΝΕΛ	7,51%	462.406	19,975	19	0,975	22.580	1		20
5	Χρυσή Αυγή	6,92%	426.025	18,404	18	0,404	9.348			18
6	ΔΗΜΑΡ	6,25%	384.986	16,631	16	0,631	14.606	1		17
7	ΚΚΕ	4,50%	277.227	11,976	11	0,976	22.591	1		12
8	δημοουργία, ξανά!	1,59%	98.140							
9	ΛΑΟΣ	1,58%	97.099							
10	ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ	0,88%	54.408							
11	ΚΙΝΗΜΑ ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ	0,39%	23.699							
12	ΑΝΤΑΡΣΥΑ	0,33%	20.416							
13	Κοινωνία	0,29%	17.770							
14	Ένωση Κεντρώων	0,28%	17.145							
15	Κόμμα Πειρατών Ελλάδας	0,23%	14.170							
16	Παναθηναϊκό Κίνημα	0,20%	12.459							
17	ΚΚΕ (μ-λ) – Μ-Λ ΚΚΕ	0,12%	7.592							
18	Εθνική Ελίδα	0,07%	4.290							
19	Κόμμα Φιλελευθέρων	0,01%	623							
20	Κίνημα Εθνικής Αντίστασης	0,00%	80							
21	ΠΑΕΚΕ	0,00%	1							
22	Ανεξάρτητοι υποψήφιοι	0,01%	385		245			5		300

(1)	Σύνολο Εγγεγραμμένων		9.947.876
(2)	Ψηφισαν		6.216.798
(3)	Άκυρα		35.961
(4)	Λευκα		25.373
(5)	Εγκυρα	=(2)-(3)-(4)	6.155.464
(6)	Σύνολο Ψήφων Κομμάτων με ποσοστό κάτω από 3%		368.277
(7)	Σύνολο Ψήφων Κομμάτων με ποσοστό πάνω από 3%	=(5)-(6)	5.787.187
(8)	Εκλογικό Μέτρο	=(7)/250	23.149

1) Πως υπολογίστηκαν τα ποσοστά των κομμάτων; Να γράψετε την πράξη που έγινε για τα τρία πρώτα κόμματα. → = Ψήφοι / (5)

2) Πως υπολογίστηκε η στήλη της Α' Διανομής; → Είναι το ακέραιο μέρος της διαίρεσης των Ψήφων με το εκλογικό μέτρο

3) Πως υπολογίστηκε η στήλη του Υπολοίπου; → Είναι το δεκαδικό μέρος της διαίρεσης των Ψήφων με το εκλογικό μέτρο

9.4 Τα πολιτικά κόμματα (σελ. 80 – 83)

Πολιτικό κόμμα: είναι μια ένωση πολιτών, που προορίζεται να έχει μεγάλη διάρκεια και έχει σκοπό να αποκτήσει, μέσα από δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες, την κοινοβουλευτική πλειοψηφία, δηλαδή τη δυνατότητα να σχηματίσει κυβέρνηση. Σκοπός του κόμματος είναι να εφαρμόσει το πρόγραμμα του ως κυβέρνηση ή να επηρεάσει τις κυβερνητικές αποφάσεις ως αντιπολίτευση. Τα κόμματα, επομένως, έχουν πολιτικούς σκοπούς και συγκεκριμένες οικονομικές και κοινωνικές αντιλήψεις που εκφράζονται στα προγράμματά τους.

Τα κόμματα στην Ελλάδα στις εκλογές του Ιανουαρίου 2015

- Ανεξάρτητοι Έλληνες (ΑΝ.ΕΛ.) 2012-
- Ανεξάρτητη Ανανεωτική Αριστερά, Ανανεωτική Δεξιά, Ανανεωτικό ΠΑΣΟΚ, Ανανεωτική Νέα Δημοκρατία, Όχι στον Πόλεμο, Κόμμα Επιχείρηση Χαρίζω Οικόπεδα, Χαρίζω Χρέη, Σώζω Ζωές, Παναγροτικό Εργατικό Κίνημα Ελλάδος (ΠΑΕΚΕ.) 1999-
- Αντικαπιταλιστική Αριστερή Συνεργασία για την Ανατροπή (ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α.) 2009-
- Αντικαπιταλιστική Συμμαχία 2004-
- Δημιουργία, ξανά! (ΔΗ.ΞΑΝ.) 2011-
- Δημοκρατικοί 2009-
- Δημοκρατική Αναγέννηση (ΔΗΜ.ΑΝ.) 2003-
- Δημοκρατική Αριστερά (ΔΗΜ.ΑΡ.) 2010-
- Δράση 2009-
- Δραχμή 5 Αστέρων 2013-
- Δρόμος Ελλήνων 2010-
- Δυναμική Ελλάδα (Δ.Ε.) 2012-
- Εθνική Ελπίδα 2010-
- Εθνικό Μέτωπο 2012-
- Ελεύθεροι Πολίτες (ΕΛ.ΠΟ.) 2011-
- Ελιά - Δημοκρατική Παράταξη 2014-
- Ελλήνων Ελευθέρων Συνένωση (ΕΛΛΗΝ.Ε.Σ) Δημήτριος Μιχαήλης 2012-
- Έλληνες Ευρωπαίοι Πολίτες 2014-
- Ένωση για την Πατρίδα και τον Λαό 2014-
- Ένωση Κεντρώων 1992-
- Ενωτικών Πανελλαδικών Αγροτικών Κόμμα Ελλάδος (Ιδρ.- Αρχηγός) Μενέλαος Ι. Καραγιάννης 25/02/1994-
- Ενιαίο Παλλαϊκό Μέτωπο (ΕΠΑΜ) 2011-
- Εργατικό Επαναστατικό Κόμμα (ΕΕΚ-Τροτσκιστές) 1985-
- Ευρώπη Οικολογία (Ευρώπη Οικολογία) 2014-
- Η Κοινωνία Πρώτα 2013
- Κίνημα Δημοκρατών Σοσιαλιστών 2015
- Κοινωνία Αξιών 2012-
- Κοινωνία - Πολιτική παράταξη συνεχιστών του Καποδίστρια 2009
- Κοινωνική Συμφωνία (ΚΟΙ.ΣΥ.) 2012-
- Κοινωνικός Σύνδεσμος (ΚΟΙ.ΣΥΝ.) 2011-
- Κόμμα Νέων 2004-

- Κόμμα Φιλελευθέρων (νεότερο) 1980-
- Κόμμα Πειρατών Ελλάδας 2012-
- Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (Κ.Κ.Ε.) 1918-
- Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (μαρξιστικό-λενινιστικό) (Κ.Κ.Ε. (μ-λ)) 1976-
- Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός (ΛΑ.Ο.Σ.) 2000-
- Λαϊκός Σύνδεσμος-Χρυσή Αυγή (Χ.Α.) 1993-
- Μαρξιστικό-Λενινιστικό Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (Μ.-Λ. Κ.Κ.Ε.) 1976-
- Νέα Γραμμή 2013-
- Νέα Δημοκρατία (Ν.Δ.) 1974-
- Νέα Ελλάδα 2010-
- Νέα Μεταρρυθμιστική Ριζοσπαστική Ανασυγκρότηση (Νέα ΜΕΡΑ) 2013-
- Νέοι Μεταρρυθμιστές
- Οικολόγοι Πράσινοι 2002-
- Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας Ο.Κ.Δ.Ε.
- Οργάνωση για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ ΟΑΚΚΕ
- Παναθηναϊκό Κίνημα ΠΑΝ.ΚΙ. 2012-
- Πανελλήνιο Άρμα Πολιτών (Π.ΑΡ.Π.) 2011-
- Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑ.ΣΟ.Κ.) 1974-
- Πατριωτικό Μέτωπο (ΠΑ.Μ.) 2009-
- ΠΟΛΙΤΕΙΑ 2012 2012-
- Πολιτική Αναγέννηση 2013 -
- Πράσινοι 2014-
- Πρωτοβουλία Β'
- Πρωτοβουλία των 58 2013-
- Πυρίκαυστος Ελλάδα 2013-
- Σοσιαλιστικό Κόμμα 2014-
- Συμφωνία για τη Νέα Ελλάδα 2013-
- Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.) 2013-
- Σύνδεσμος Εθνικής Ενότητας 2011-
- Σχέδιο Β 2013-
- Το Ποτάμι 2014-
- Τελεία (πολιτικό κόμμα) 2014-
- Φιλελεύθερη Συμμαχία (Φ.Σ.) 2007-
- Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα Ελλάδος 2013-
- Επαναστατικό Κομμουνιστικό Κόμμα (Ε.Κ.Κ.) - εφημερίδα "Σύντροφος" 2009-

Ενεργός Πολίτης

- **Αντικειμενικά ενημερωμένος:** για τα σύνθετα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.
- **Συμμέτοχος:** σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής που τον αφορούν (π.χ. περιβάλλον, υγεία, εκπαίδευση), είτε ατομικά, είτε συλλογικά.

Το σύνολο των ενεργών πολιτών

Κοινωνία Πολιτών

Κοινωνία Αλληλεγγύης

Κοινωνία Ανοιχτή

Κοινωνία Δημοκρατική

Χρήσιμα αποσπάσματα

www.in.gr, 10-12-2007 *

Το νομοσχέδιο για τις αλλαγές στον εκλογικό νόμο κατέθεσε τη Δευτέρα στη Βουλή ο υπουργός Εσωτερικών, Προκόπης Παυλόπουλος.

Στο νομοσχέδιο προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η πριμοδότηση του πρώτου κόμματος με επιπλέον 10 έδρες σε σχέση με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο, δηλαδή από 40 σε 50 τις έδρες.

Η πριμοδότηση δεν ισχύει σε περίπτωση συνασπισμού κομμάτων. Η πριμοδότηση θα δίνεται μόνο στη περίπτωση που ο μέσος όρος της εκλογικής τους δύναμης υπερβαίνει το ποσοστό του αυτοτελούς κόμματος.

Ο μέσος όρος υπολογίζεται από τη διαίρεση του ποσοστού του συνασπισμού με τον αριθμό των κομμάτων που το απαρτίζουν. Έτσι, για παράδειγμα, αν δύο κόμματα πήραν 60%, ο μέσος όρος θα είναι 30%. Αν είναι μεγαλύτερο αυτό το ποσοστό από το μεγαλύτερο κόμμα, τότε μόνο παίρνει την πριμοδότηση.

Ο Άρειος Πάγος είναι αυτός που θα κρίνει τελεσίδικα, το χαρακτηρισμό κάθε κόμματος κατατάσσοντάς το στα συνεργαζόμενα ή τα αυτοτελή κόμματα.

Από τις διατάξεις του νομοσχεδίου, σημαντική είναι αυτή που προβλέπει την υποχρεωτική ποσόστωση κατά το 1/3 της εκπροσώπησης των γυναικών, καθώς είναι η πρώτη φορά που θεσπίζεται κάτι τέτοιο.

Για να ισχύσει ο νέος εκλογικός νόμος στις προσεχείς εκλογές θα πρέπει να ψηφιστεί από τα 2/3 της Ολομέλειας, δηλαδή από 200 βουλευτές.

Σε διαφορετική περίπτωση θα ισχύσει από τις μεθεπόμενες εκλογές, ενώ στις επόμενες θα εφαρμοστεί ο ισχύων εκλογικός νόμος. (Ο νόμος ψηφίστηκε στις 22-1-2008)

<http://www.venizelos-foundation.gr>

Αφού επικυρωθεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο η Συνθήκη των Σεβρών, προκηρύσσονται εκλογές για τον Οκτώβριο και διαλύεται η παρατεταμένης θητείας Βουλή.

Η προεκλογική περίοδος σημαδεύεται από δύο παράγοντες γεγονότα που θα διαδραματίσουν αποφασιστικότερο ρόλο από ότι αρχικά διαφαινόταν. Το πρώτο είναι ο αναπάντεχος θάνατος του Βασιλιά Αλεξάνδρου και το δεύτερο ο δημαγωγικός τόνος στον οποίο κινήθηκε η Ηνωμένη Αντιπολίτευση. Οι εκλογές αφού αναβλήθηκαν, λόγω του θανάτου του βασιλιά, ορίζονται για την 1 Νοεμβρίου 1920. Οι αντίπαλοι του Βενιζέλου προσδίδουν σ' αυτές πολιτειακό χαρακτήρα για να πλήξουν το Κόμμα των Φιλελευθέρων.

Το εκλογικό αποτέλεσμα θα διαψεύσει τα προγνωστικά και την αρχική προσδοκία για ευρεία νίκη των Βενιζελικών. Το κόμμα των Φιλελευθέρων θα πάρει (όπως γράφει ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου στο βιβλίο του: "Δημοκρατία και Εκλογικό Σύστημα") 375.803 ψήφους ενώ η Ηνωμένη Αντιπολίτευση 368.678 ψήφους. Λόγω όμως του εκλογικού συστήματος (πλειοψηφικό με ευρεία περιφέρεια) το Βενιζελικό κόμμα πήρε 118 έδρες, ενώ η Ηνωμένη Αντιπολίτευση 251. Ο Βενιζέλος δεν εκλέγεται ούτε βουλευτής.